

Riksdagens protokoll

2011/12:56

Tisdagen den 17 januari

Kl. 13.00 – 13.49
15.45 – 15.46

Protokoll
2011/12:56

1 § Ceremoni med anledning av minnesåret Raoul Wallenberg

*Ceremoni med
anledning av
minnesåret Raoul
Wallenberg*

Ceremonin inleddes med andra satsen ur *Flöjtkvartett i D-dur* av W. A. Mozart och avslutades med *Dimman lättar* av Carl Nielsen. Musiken framfördes av Margareta Bengtsson, harpa, och Jan Bengtsson, flöjt.

Dikten *Romanska bågar* av Tomas Tranströmer lästes av Alexandra Lindholm och dikten *Två städer* av Tomas Tranströmer lästes av Andreas T. Olsson.

Ett bildspel av Karl Gabor visades.

Anf. 1 TALMANNEN:

Ärade ledamöter! I dag är det 67 år sedan dåvarande Sovjetunionen utfärdade en arresteringsorder mot diplomaten Raoul Wallenberg. Fortfarande, nu nästan 70 år senare, är frågorna kring gripandet av Raoul Wallenberg och Raoul Wallenbergs öde betydligt fler än svaren.

Andra världskriget och tiden som ledde till det är en smärtsam period i Sveriges och Europas historia. Sverige var som bekant neutralt, men den faktiska hållningen kunde vara motsägelsefull.

Medan judars, homosexuellas, romers och andra gruppers rättigheter i slutet av 1930-talet strategiskt minskades i jämförelse med den övriga tyska befolkningens, går det även i Sverige att finna antisemitiska tendenser under perioden.

När regeringen i början av 1939 beslutade att bjuda in tio judiska läkare, skapade det debatt med motstånd från både läkare och akademiker. Detta blev känt som Bollhusmötet i Uppsala – där man tog ställning mot judiskt flyktingmottagande.

Svenskarnas inställning till den rådande europeiska situationen varierade. Delar av befolkningen engagerade sig i nazistiska grupper medan andra var aktiva i hjälporganisationer med syfte att stötta de drabbade i Europa.

Även i de dåvarande första och andra kamrarna förekom intensiva debatter om flyktingmottagandet, och mycket av det som sades är inget som jag är särskilt stolt över i dag.

Men visst fanns det under andra världskriget individer som inte bara kunde se utan även agerade utanför rådande samhällsstrukturer.

Raoul Wallenberg var en av dem. Att en ung svensk affärsman skulle komma att bli en av de största förebilderna för humanism och civilkurage var det nog få som kunde förutspå under Europas mörka period.

Våren 1944 invaderade Tyskland Ungern, och mellan maj och juli deporterades över 400 000 judar från Ungern till förintelsläger. Situationen i Ungern var förödande.

Våren 1944 insåg även USA att något behövde göras för att rädda judarna i Europa och inrättade myndigheten War Refugee Board. Att det blev just Raoul Wallenberg som sändes till Budapest berodde på en rad omständigheter.

War Refugee Board sökte 1944 en representant från ett neutralt land som skulle leda arbetet i Budapest. Eftersom Raoul Wallenberg arbetat i Ungern rekommenderades han att bli den som ledde svenska legationens arbete i Ungern.

Sommaren 1944 anländer då 31-årige Raoul Wallenberg till ett krigshärjat Budapest. Att uppdraget var riskfyllt råder det ingen tvekan om. Under drygt sex månader ledde han outtröttligt arbetet med att rädda tiotusentals judar i Ungern.

Tillsammans med den svenska legationen utfärdade Raoul Wallenberg skyddspass som satte många judar under legationens skydd. Med skyddspassen blev judar svenska statsmedborgare och fick skydd i de så kallade svenskhusen. Utanför svenskhusen hängdes svenska flaggor för att markera neutralitet.

Raoul Wallenberg inte bara tänkte, såg eller talade om det fruktansvärda som skedde i Europa. Han agerade.

Situationen i Budapest blev en annan när sovjetiska Röda armén intog staden den 16 januari 1945. Förföljelserna mot judar upphörde, och i stället tog en ny typ av konflikt form – det kalla kriget.

Sannolikt hade Raoul Wallenberg redan några dagar innan förföljelserna upphörde tagit kontakt med sovjetiska soldater. Enligt en skrivelse togs han i sovjetiskt beskydd – en arresteringsorder utfärdades den 17 januari 1945. Förmodligen misstänkte Sovjetunionen att Raoul Wallenberg var amerikansk spion. Efter att Raoul Wallenberg tagits i sovjetiskt beskydd tar spåren efter honom slut. Den man som räddade så många lämnades att rädda sig själv.

På många sätt färgade kalla kriget hanteringen av Raoul Wallenbergs försvinnande. För Utrikesdepartementet är Raoul Wallenbergs öde det största och mest långvariga ärendet.

Statens offentliga utredning 2003:18 sammanfattar det faktum att Raoul Wallenbergs öde fortfarande inte är uppkärlat som ”en fruktansvärd personlig tragedi, för vilken Sovjetunionen måste hållas ensamt ansvarigt”.

Utredningen pekar även på ”ett diplomatiskt misslyckande där den svenska utrikesledningens agerande kan ha varit av viss betydelse”.

Även inom politiken lever arvet efter Raoul Wallenberg vidare. Sedan 1946 har han nämnts i kammaren över 600 gånger. Det finns ungefär 40 riksdagsdokument som direkt handlar om honom i form av motioner, interpellationer och frågor. De flesta handlar om att utreda vad som hänt honom och om att hedra hans gärning.

Här i riksdagen invigdes 1998 minnesmärket över Raoul Wallenberg av konstnärinnan Lenke Rothman. Hon besökte de 34 adresserna i Budapest där svenskhusen fortfarande är belägna och samlade sten och grus från husen till konstverket. Detta kan ses i norra övergångsrummet på plan 5 i Västra riksdagshuset.

I år är det 100 år sedan Raoul Wallenberg föddes. Regeringen har därför bestämt att under året uppmärksamma Raoul Wallenbergs gärning både i Sverige och internationellt.

Under Raoul Wallenberg-året 2012 kommer det att lanseras böcker och hållas en rad konferenser och föreläsningar om honom. I dag inviger utrikesminister Carl Bildt Svenska institutets vandringsutställning om Raoul Wallenberg i Budapest. Under året kommer utställningen att visas i Moskva, Berlin, Toronto, New York, Washington och Jerusalem. Posten lanserar samtidigt ett Raoul Wallenberg-frimärke.

Raoul Wallenberg är ett föredöme. Han är inte bara en nationell hjälte utan en global humanist med civilkurage och både vilja och mod att agera. Hans gärning har inte bara betytt oerhört mycket för de individer han räddade och efterföljande generationer utan även för bilden av Sverige internationellt.

Raoul Wallenberg var den andra personen, efter Winston Churchill, att bli hedersmedborgare i USA. I dag delar han det med ett fåtal andra världsförbättrare, däribland Moder Teresa. Att Raoul Wallenberg även är hedersmedborgare i Kanada och Israel säger mycket om den internationella vidden av hans gärning.

Och nu, 100 år efter Raoul Wallenbergs födelse, är vi här för att minnas hans heroiska gärning.

Det är lätt för oss att vara efterkloka och fördöma politiska eftergifter under kriget och flathet därefter, men vi ska inte glömma hur människan kan förblindas i sin samtid.

Gradvis vänjer vi oss vid nya strukturer, och inte minst spelar språket en stor roll i detta. Ordens makt över tanken ska inte underskattas.

Ärade ledamöter! Här gäller det att ständigt vara vaksam. Med ord och uttryck kan människan föras in på oönskade banor. Det är allas vårt ansvar att reflektera över hur vi uttrycker oss och ständigt ifrågasätta om den utveckling vi ser stämmer överens med våra värderingar. Just kammaren som vårt demokratiska forum är en utmärkt plats för detta.

(Applåder)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.25 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 13.30.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 13.30.

Prot. 2011/12:56
17 januari

*Ceremoni med
anledning av
minnesåret Raoul
Wallenberg*

2 § Meddelande om frågestund

Talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 19 januari kl. 14.00* skulle följande statsråd närvara:

Statsrådet Peter Norman (M), landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C), socialminister Göran Hägglund (KD), statsrådet Tobias Billström (M) och statsrådet Ewa Björling (M).

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2011/12:181

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:181 Ökade klyftor i samhället
av Monica Green (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 februari 2012.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 16 januari 2012

Finansdepartementet

Anders Borg (M)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2011/12:182

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:182 Utrikes födda och jobben
av Peter Persson (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 februari 2012.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 16 januari 2012

Finansdepartementet

Anders Borg (M)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:183 Den ekonomiska ojämlikheten
av Peter Persson (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 februari 2012.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 16 januari 2012

Finansdepartementet

Anders Borg (M)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2011/12:184

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:184 Förtidspensionerade och arbetslösa som del av det nya utanförskapet

av Peter Persson (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 februari 2012.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 16 januari 2012

Finansdepartementet

Anders Borg (M)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

4 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositioner

2011/12:53 till civilutskottet

2011/12:58 till miljö- och jordbruksutskottet

Skrivelser

2011/12:48 till försvarsutskottet

2011/12:52 till finansutskottet

2011/12:57 till utbildningsutskottet

EU-dokument

KOM(2011)750 till justitieutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 6 mars*.

KOM(2011)751 till socialförsäkringsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 6 mars*.

KOM(2011)752 och KOM(2011)753 till justitieutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 6 mars.*

KOM(2011)838, KOM(2011)839, KOM(2011)840, KOM(2011)842, KOM(2011)843, KOM(2011)844 och KOM(2011)845 till utrikesutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 16 februari.*

KOM(2011)860 och KOM(2011)862 till finansutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 7 mars.*

KOM(2011)866 till socialutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 7 mars.*

KOM(2011)880 till konstitutionsutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 1 mars.*

KOM(2011)881 till utrikesutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 15 februari.*

KOM(2011)883 till utbildningsutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 8 mars.*

KOM(2011)884 till konstitutionsutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 15 februari.*

KOM(2011)895 och KOM(2011)896 till finansutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 8 mars.*

KOM(2011)897 till finansutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 7 mars.*

KOM(2011)903 till finansutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 15 februari.*

KOM(2011)925 till utrikesutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 15 februari.*

5 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Konstitutionsutskottets betänkanden 2011/12:KU4 och KU10
Konstitutionsutskottets utlåtande 2011/12:KU5

Anf. 2 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Herr talman! Patrik Björck har frågat mig om jag avser att ta några initiativ till att riva upp skyddet för de anställda enligt lagen om anställningsskydd.

LAS är ett av de centrala arbetsrättsliga regelverken i Sverige, och det är därför både bra och naturligt att det pågår en diskussion om hur det är utformat. I nuläget ser jag inget behov av att göra några större förändringar i lagen om anställningsskydd.

Regeringens främsta mål under mandatperioden är att föra Sverige mot full sysselsättning och att därigenom minska utanförskapet. Centralt i det arbetet är att underlätta skapandet av nya anställningar för grupper med svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden och att skapa möjligheter att kvarstå i arbete.

Målet för arbetsrätten i stort är att skapa förutsättningar för ett arbetsliv som tillgodoser både arbetstagarnas och arbetsgivarnas behov av flexibilitet, trygghet och inflytande.

Ett väl balanserat och förutsägbart arbetsrättsligt system är även en viktig förutsättning för hållbar tillväxt och hög sysselsättning. Den arbetsrättsliga lagstiftningen ska utgöra en stabil grund för förhållandena på arbetsmarknaden.

Alla människor som kan och vill arbeta ska ges möjlighet att göra det utifrån sina förutsättningar. De arbetsrättsliga reglerna i Sverige ger goda förutsättningar för att kombinera trygga förhållanden på arbetsmarknaden med en hög sysselsättningsnivå.

Det ska vara enkelt att anställa. Tillsvidareanställningar ska vara grunden på arbetsmarknaden. Tidsbegränsade anställningar spelar också en viktig roll, men det är viktigt att de inte missbrukas. Jag vill därför i sammanhanget också särskilt nämna det arbete som pågår inom Regeringskansliet med förslag till en ändring i LAS i avsikt att förtydliga att visstidsanställningar inte får kombineras på ett sätt som utgör ett missbruk. En Departementspromemoria (Ds 2011:22) remitterades under hösten och målsättningen är att kunna föreslå riksdagen en lagändring våren 2012. Remissvaren analyseras för närvarande inom Regeringskansliet.

Anf. 3 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Jag tackar arbetsmarknadsministern för svaret på interpellationen. Denna interpellation är ställd med anledning av att man återigen finner anledning att ifrågasätta vad regeringen egentligen har för uppfattning om arbetsrätten i allmänhet och lagen om anställningsskydd i synnerhet.

Nu kan jag ändå tacka arbetsmarknadsministern för att det i svaret verkar som att det än så länge är hon som styr i regeringen och att hon än så länge håller sina samarbetspartier i ett stadigt tag i örat så att de inte kan styra i denna debatt.

Det som har föranlett den senaste diskussionen om var man står är att bland andra Folkpartiets representant i arbetsmarknadsutskottet, som sitter här tillsammans med en kollega i Folkpartiet, hotar arbetsmark-

nadens parter med lagstiftning om man inte går ut och reformerar lagen om anställningsskydd. Eftersom regeringsunderlaget här i riksdagen går ut och hotar arbetsmarknadens parter med lagstiftning föranleder denna interpellation naturligtvis frågan: Var står regeringen i debatten?

Nu slår arbetsmarknadsministern fast att hon faktiskt tycker att lagen om anställningsskydd är en väl fungerande lag, att den motsvarar de krav som man kan ställa på en lag om anställningsskydd i Sverige och att dagens arbetsrättsliga regler i Sverige ger goda förutsättningar för att kombinera trygga förhållanden på arbetsmarknaden med en hög sysselsättningsnivå.

Detta är naturligtvis en korrekt beskrivning, och jag delar arbetsmarknadsministerns beskrivning i detta läge. Men det är politiskt bekymmersamt och ohederligt att regeringen på dessa sätt försöker sitta på två stolar samtidigt. Man försöker låtsas som att man är en vän av en god ordning på arbetsmarknaden och att man tycker att dessa regler bevisligen fungerar väl eftersom vi i Sverige har en god konkurrenskraft och en hög produktivitetstillväxt. Svensk strukturomvandlingstakt är hög jämfört med andra länder, och vi har en sysselsättningsdynamik där Sverige står sig väl jämfört med andra länder. Det som jag talade om är någonting som arbetsmarknadens parter själva har sammanfattat i en gemensam utredning där åtminstone delar av arbetsmarknadens parter, det vill säga LO och Svenskt Näringsliv, står bakom denna beskrivning när man diskuterar anställningsskyddet.

Utifrån denna sammanfattning av hur det ser ut i Sverige och på svensk arbetsmarknad är det naturligtvis helt korrekt att göra som ministern gör och säga att dagens regler ger goda förutsättningar för att kombinera trygga förhållanden på arbetsmarknaden med en hög sysselsättningsnivå.

Men då försöker man inom den borgerliga alliansen sitta på två stolar och samtidigt försöka att politiskt underhålla en annan del av borgerligheten som inte vill se det som jag och arbetsmarknadsministern ser, det vill säga att denna funktion på arbetsmarknaden är väl tillgodosedd med dagens regler. Sedan går man ut och hotar arbetsmarknadens parter med lagstiftning: Om de inte själva reformerar LAS ska det göras politiskt.

Då är min fråga till arbetsmarknadsministern: Delar arbetsmarknadsministern min synpunkt att dagens anställningsskyddsregler när det gäller turordningsförhållandena och ett gott sätt är en del av de goda förutsättningarna som gör att man kan kombinera trygga förhållanden på arbetsmarknaden med en hög sysselsättningsnivå? I så fall innebär det att arbetsmarknadsministern inte delar den uppfattning som Hans Backman och Johan Pehrson från Folkpartiet ger uttryck för i en tidningsartikel. Det skulle jag vilja ha ett svar på.

Anf. 4 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Herr talman! Jag kan lugna Patrik Björck genom att säga att vi har ett mycket gott samarbete i regeringen mellan alla allianspartier. Det är också tydligt genom att regeringen talar med en röst. Man kan läsa igenom regeringsförklaringen och budgetpropositionen och se vad som står skrivet just när det gäller arbetsrätten.

Det som jag tycker är viktigt med vår svenska arbetsrätt är att den är just dispositiv, det vill säga att parterna kan teckna avtal om att göra undantag, och det görs på ett ansvarsfullt sätt. Vi har få konflikt dagar.

Jag besökte senast i måndags Arbetsdomstolen och lyssnade när man talade om ärendebalanser och annat. Jag blev också lugnad i visshet om att man faktiskt har goda relationer med arbetsmarknadens parter.

Med dessa dispositiva regler kan man också göra förändringar, och det pågår ett förändringsarbete, bland annat mellan Svenskt Näringsliv och PTK i deras avtalsförhandling. Det har jag egentligen ingen synpunkt på alls. Parterna är de bäst skickade att komma överens om vad som ska gälla.

Grunden i lagstiftningen – vi talar om LAS – innehåller så mycket och så många delar. Jag tror att det är viktigt att veta att denna lagstiftning inte bara handlar om turordning och turordningsregler vid arbetskraftsbrist.

Men jag vill ändå uppmärksamma kammaren på att det i grunden handlar om att de som har haft den längsta anställningstiden i lagstiftningens mening också har ett bättre skydd om man inte gör upp om något annat.

Långtidsarbetslösheten i Sverige bland ungdomar i åldern 15–24 år – för att ta det exemplet – ligger på 16 procent. Det är givetvis alldeles för mycket och i sig ett stort bekymmer. Men långtidsarbetslösheten bland äldre i åldern 55–74 år är så hög som 56 procent. Äldre personer har det mycket mer bekymmersamt när det gäller att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Det är också därför som lagstiftningen finns där om det inte är så att parterna gör undantag genom kollektivavtal.

Jag är väldigt stolt över den svenska modellen, och jag är stolt över våra arbetsmarknadsparter som tar ett stort ansvar, något som gjort att vi har haft en god tillväxt och som gör att det också nu när en inbromsning sker i ekonomin finns goda förutsättningar att träffa ansvarsfulla avtal – krisuppgörelser och annat som gör att många jobb kan räddas kvar i Sverige.

I grunden fungerar det alltså bra. Det är utmärkt att lagen är dispositiv och att det går att göra undantag så att det blir både flexibilitet och trygghet för de anställda.

Anf. 5 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Till arbetsmarknadsministern vill jag säga att lagen om anställningsskydd vilar på fyra ben: Tillsvidareanställning är huvudregel. Saklig grund krävs för uppsägning. Uppsägning vid arbetsbrist ska ske i turordning, alltefter anställningstid. Uppsägning på grund av arbetsbrist förutsätter rätt till återanställning. Dessa fyra delar hänger ihop.

Har man inte tillsvidareanställning krävs det inte saklig grund vid uppsägning. Det betyder att företaget inte behöver motivera varför en visstidsanställd inte får förlängt jobb.

Utan saklig grund kan en arbetsgivare säga upp vem som helst när som helst utan att motivera varför.

Utan turordningsregler kan arbetsgivaren handplocka den han vill anställa och bestämma vilka han vill bli av med.

Utan företrädesrätt kan arbetsgivaren först säga upp fler än som behövs och sedan ta tillbaka dem han vill ta tillbaka. Därmed sätts hela lagstiftningen ur spel.

De här delarna är grunden för anställningsskyddet i Sverige.

Det är skönt att trots allt höra arbetsmarknadsministern på min fråga svara att hon delar min uppfattning om att lagen i huvudsak fungerar väl och att hon därför tar avstånd från de inbrott i arbetsmarknadens parter förhandlingar som Folkpartiets representant i arbetsmarknadsutskottet, Hans Backman, i den tidningsartikel som jag här tidigare citerat ur gett uttryck för.

Vad ministern här säger känns alltså skönt. Möjligen kan det lugna mig. Men detta med att det finns ett gott samarbete i regeringen lugnar mig inte. Det verkar i stället vara ett extremt dåligt samarbete i regeringen. Offentligt går man ju ut med helt motsatta synpunkter i en sådan här fråga.

Viktigt är också att arbetsmarknadsministern säger att hon inte lägger sig i parternas förhandlingar. Att förhandlingar har tagits upp mellan Svenskt Näringsliv och PTK tycker jag också låter fantastiskt bra. Men att lägga sig i var ju just vad Folkpartiets representanter gjorde när de gick ut och hotade parterna och sade att om de inte förhandlade på ett sådant sätt att Folkpartiet var nöjt hotade Folkpartiet med att regeringen skulle lagstifta, mot parternas vilja.

Här intar arbetsmarknadsministern en ståndpunkt som ligger mycket närmare min. Det kan i och för sig vara lugnande, men det ger ingen lugnande bild av hur regeringsarbetet går till, av regeringens mässighet så att säga.

Sedan har vi den andra delen i detta där det väl trots allt kan finnas anledning att rikta kritik även mot arbetsmarknadsministern. Det jag inte känner mig så lugn med, arbetsmarknadsministern, gäller detta med tillsvidareanställning – en annan del av de fyra delarna i anställningsskyddet.

Här har regeringen agerat på ett sådant sätt att fast anställning, en tillsvidareanställning, mer och mer blir en ovanlighet på svensk arbetsmarknad. Mer och mer växer antalet otrygga anställningar. Särskilt ungdomar drabbas. Vad ungdomar vill ha är fast anställning. Men regeringen har agerat rakt mot intentionerna i lagen om anställningsskydd och därmed undergrävt den på ett annat håll.

Det är visserligen sant att lagen om anställningsskydd inte bara har att göra med turordningsregler. Åtminstone hittills har regeringen stått fast vid att inte luckra upp turordningsreglerna. Men när det gäller fast anställning som en del av lagen om anställningsskydd har regeringen gått åt motsatt håll. Visserligen har EU kommit fram till att regeringens lagstiftning om visstidsanställningar bryter mot EU-rätten. Under svärdet så att säga har man tvingats gå in och försöka rätta till här.

I och för sig tycker jag väl att det är positivt att arbetsmarknadsministern nämner att ett arbete pågår för att rätta till beträffande de missförhållanden som regeringen själv ställt till med. Men säkerligen kommer det, herr talman, att finnas anledning att återkomma till detta och att se om de förslag som regeringen så småningom lägger fram i sin proposition är av sådan natur att de stora problemen som regeringen själv ställt till med verkligen åtgärdas när det gäller visstidsanställningar och den otrygghet på arbetsmarknaden som i dag växer.

Anf. 6 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Herr talman! Nej, Patrik Björck kan känna sig helt lugn. Vi i regeringen – i alla fyra allianspartierna – är, skulle jag vilja säga, ett väldigt sammansvetsat gäng. Vi är överens om tagen i den aktuella frågan.

I dag har 3 479 000 personer fast anställning, en tillsvidareanställning. Det är normen på svensk arbetsmarknad. Antalet tidsbegränsat anställda är ungefär 670 000 personer.

I AKU-statistiken kan vi inte se någon trend när det gäller att de tidsbegränsade anställningarna ökar. Men det är klart att det här är bekymmersamt nu när vi har en inbromsning i ekonomin. Jag skulle vilja säga att en av regeringens stora utmaningar är att se till att alla som kan arbeta också ska få chansen att göra det.

Jag tror att det också är väldigt viktigt att bejaka alla de ungdomar som vill komma in på arbetsmarknaden, som vill komma över den höga tröskel in som i dag finns. Det är otroligt viktigt att hitta andra vägar in. Till exempel utreder vi nu frågan om lärlingsprovanställningar. Ett förslag kommer hösten 2012. Att vi gör skolan bättre så att ungdomar inte hoppar av, att vi har lärlingsutbildningar och att vi gör det billigare att anställa ungdomar är de viktiga utmaningarna och den stora frågan.

När det gäller lagen om anställningsskydd kan Patrik Björck känna sig helt lugn. Det är en stabil lagstiftning. Det finns för- och nackdelar, men parterna har ett otroligt stort ansvar. Det sker ett arbete ute i de fackliga organisationerna och i arbetsgivarorganisationerna med att anpassa lagen så att den passar just deras verksamheter.

Hela arbetslivet i Sverige är så diversifierat. Vissa arbetsgivare tycker att det här är problematiskt. Andra tycker att det fungerar ganska bra, och vissa fack har vissa synpunkter. Det ska de ha och också fortsätta att ha. De ska teckna bra kollektivavtal som underlättar och som sänker trösklarna in samtidigt som det medför en trygghet för dem som redan finns på arbetsmarknaden och en flexibilitet för företagen. Detta ser jag framför mig.

Anf. 7 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Kanske är det en omöjlig fråga att ställa – eller ett kontrafaktiskt påstående att göra – men man kan fundera över hur det hade varit om EU inte hade reagerat på de missförhållanden som regeringen ställt till med när det gäller visstidsanställda. Hade regeringen då tagit några som helst initiativ till att förbättra förhållandena? Den frågan kan ställas till väljarna som får fundera över hur troligt det är att arbetsmarknadsministern själv hade gått med på att göra det här.

Vi hoppas att man rättar till det hela så att det blir bättre. För arbetsmarknadens, för de anställdas och för företagens skull hoppas man att det blir lite mer ordning och reda och att regeringens förslag, när det så småningom kommer, är av sådan natur att vi kan se att det rättas till avseende de problem som uppstått.

Det är väl, som sagt, omöjligt att begära att arbetsmarknadsministern svarar på min fråga. Jag vill ändå till dem som lyssnar på debatten skicka ut frågan – att det möjligen finns en liten liten grund för misstänksamhet när det gäller denna hjärtats glädje i att göra det här eller om det handlar om tvång.

Oavsett vilket är grundtanken med denna interpellation att säkerställa att regeringen håller Folkpartiet och Centerpartiet hårt i örat och ser till att dessa partier inte får vara med och bestämma arbetsmarknadspolitiken i Sveriges regering. Hittills tycker jag mig ha fått hyfsat goda förhållningar från arbetsmarknadsministern kring att så är fallet, så jag får väl därmed tacka arbetsmarknadsministern för det arbetet och önska lycka till i fortsättningen. Men jag lovar att återkomma i frågan om arbetsmarknadsministern det minsta lilla tappar detta med att ta i örat.

Anf. 8 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Herr talman! Jag får avslutningsvis tacka för interpellationen.

Patrik Björck behöver inte vara orolig. Jag har fantastiskt bra förbindelser såväl med Folkpartiet och Centerpartiet som med Kristdemokraterna och Moderaterna i arbetsmarknadsutskottet. De gör ett mycket bra arbete.

Som svar på frågan om jag avser att riva upp skyddet för de anställda är svaret nej. Det är viktigt med trygga anställningsförhållanden, och det är viktigt med dispositiva regler så att man kan ändra genom kollektivavtal. Men den allra största utmaningen handlar om att människor ska kunna komma in på arbetsmarknaden. Där har vi ett stort arbete framför oss. Vi gör många viktiga insatser som vi kan återkomma till. Tack för debatten!

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.49 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 15.45, då ett för dagens bordläggning aviserat ärende väntades föreligga.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 15.45.

7 § Bordläggning

Proposition

2011/12:59 Straff för överträdelser av EU-regler om kemikalier

EU-dokument

KOM(2011)928 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om programmet för europeisk statistik 2013–2017

Finansutskottets utlåtande

2011/12:34 Subsidiaritetsprövning av förslag till förordning om ändring av förordning om kreditvärderingsinstitut

8 § Anmälan om interpellationer

Prot. 2011/12:56

17 januari

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 17 januari

2011/12:194 En modern lag för könskorrigering

av *Börje Vestlund* (S)

till socialminister Göran Hägglund (KD)

2011/12:195 Timvikariers utsatta situation i sjukförsäkringen

av *Lars Mejern Larsson* (S)

till statsrådet Ulf Kristersson (M)

2011/12:196 Omställningsförsäkringen

av *Lars Johansson* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 24 januari.

9 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 17 januari

2011/12:297 Statens ansvar för industrihistoria

av *Penilla Gunther* (KD)

till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

2011/12:298 Framtiden för barnkulturhuset Palatset

av *Mats Pertoft* (MP)

till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

2011/12:299 Nationellt ansvar för pollenmätningar

av *Christina Oskarsson* (S)

till statsrådet Maria Larsson (KD)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 24 januari.

10 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 16 januari

2011/12:263 Stiftelse- och föreningsskatteutredningen

av *Hans Olsson* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

2011/12:271 Attacker med kemiska vapen mot minoritetsgrupper i Burma

av *Bodil Ceballos* (MP)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:273 Inblandning av förnybart bränsle i vanlig bensin och diesel

av *Åsa Romson* (MP)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2011/12:274 De ökade klyftorna i samhället

av *Tomas Nilsson* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

2011/12:275 Konflikter på Afrikas horn

av *Désirée Pethrus* (KD)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:277 Guinea-Bissau

av *Carina Hägg* (S)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:280 Insats i Republiken Niger

av *Carina Hägg* (S)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:283 Syd kinesiska sjön

av *Fredrik Malm* (FP)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:285 Kurderns situation

av *Peter Hultqvist* (S)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 24 januari.

11 § Kammaren åtskildes kl. 15.46.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

KATHRIN FLOSSING

/Eva-Lena Ekman

1 § Ceremoni med anledning av minnesåret Raoul Wallenberg	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
Ajournering.....	3
Återupptagna förhandlingar	3
2 § Meddelande om frågestund.....	4
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	4
4 § Hänvisning av ärenden till utskott	5
5 § Förnyad bordläggning.....	6
6 § Svar på interpellation 2011/12:125 om lagen om anställningsskydd	7
Anf. 2 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	7
Anf. 3 PATRIK BJÖRCK (S)	7
Anf. 4 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	8
Anf. 5 PATRIK BJÖRCK (S)	9
Anf. 6 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	11
Anf. 7 PATRIK BJÖRCK (S)	11
Anf. 8 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	12
Ajournering.....	12
Återupptagna förhandlingar	12
7 § Bordläggning.....	12
8 § Anmälan om interpellationer.....	13
9 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	13
10 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	13
11 § Kammaren åtskildes kl. 15.46.....	14